

Matěj SZUNYOG, Židovská populace v Bosně za II. světové války, Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze, obor studium humanitní vzdělanosti, Bakalářská práce 2015, 62 stran, včetně 6 barevných fotografií.

Posudek vedoucího bakalářské práce:

Autor v předložené bakalářské práci **Židovská populace v Bosně za II. světové války** zužitkoval svůj zájem o balkánské moderní dějiny. Zaměřil se na téma v české historiografii prakticky nezpracované a přináší tak nejen jeden ze svých zajímavých poznatků a výsledků svého historického bádání. Holocaust a zločiny spojené s nacistickým režimem jsou sice mediálně atraktivním tématem, ovšem český výzkum stále pokulhává za výsledky západoevropské historiografie. Práce je východiskem pro obsáhlejší práce na tématu. Na osobnosti studenta je velice sympatické, že v pozitivním slova smyslu využil úzkých kontaktů do prostředí sarajevské židovské obce i místních archivů a díky svému studijnímu pobytu se dostal přímo k pramenům v Bosně a Hercegovině. Úspěšně vytěžil řadu materiálů, zejména ze Sarajevského městského muzea, Historického archivu Sarajeva a sarajevské židovské obce. Důležité a přínosné též bylo, že se seznámil s aktuálním stavem poznání a současného výzkumu fašismu a nacismu v Evropě, které přináší česky málo přístupná anglosaská a bosenskosrbská literatura. V práci se projevuje také porovnání situace židovské menšiny a jejích omezení v Bosně a Protektorátu Čechy a Morava.

V **Úvodu** své bakalářské práce autor stručně naznačuje motivy vzniku celé práce. V první kapitole **Situace před rokem 1941** (s. 9-13) je přehledně přiblížen historický vývoj a postavení židovstva na Balkánském poloostrově s orientací na oblast Bosny a Hercegoviny. V druhé kapitole, nazvané **Rok 1941 v Jugoslávii** (s. 14-19) se autor zaměřil na politické zvraty a válečné tažení nacistických armád do Království Jugoslávie. Ukazuje v ní mimořádně protichůdné zájmy politických reprezentací jednotlivých etnik, které přestože tvořily jediný stát, zaujaly pod tlakem silného agresora opačné pozice.

Kapitola třetí **Antisemitská propaganda na území Bosny a Hercegoviny** (s. 20-23) úspěšně sleduje širokou a silící frontu antisemitských útoků, které se sice výjimečně objevovaly už před nacistickým vpádem, avšak po okupaci země a jejím rozdělení vytryskly v plné síle.

Čtvrtá kapitola **Protizidovské zákony** (s. 24-31) přibližuje normativní omezování života židovské populace. Rasové zákony přenesené z Německa začaly prosazovat místní úřady i represivní aparát. Zachycuje jak rysy obecné, platné pro celou okupovanou Evropu,

tak i rysy specifické, platící především pro zkoumanou oblast. Autor použil srovnání narůstajících omezení pro židovskou komunitu v Bosně a Protektorátu Čechy a Morava.

Samotné jádro práce tvoří tři kapitoly. Pátá kapitola **Holocaust v Bosně a Hercegovině** (s. 32-36) přibližuje krutou tvář nacistické genocidní politiky, kterou hojně podporovali především chorvatští, ale i srbští dobrovolníci a kolaboranti. V této části práce autor popisuje vlnu zabíjení od individuálních aktů po kolektivní deportace ukončené hromadnou vraždou. V šesté kapitole **Židé v protinacistickém odboji** (s. 37-41) neopomněl zdůraznit protinacistický odboj a jeho hlavní aktéry.

Sedmá kapitola je výjimečná připomenutím „neznámých“ hrdinů, kteří pomohli jednotlivcům i desítkám ohrožených lidí přežít holocaust. Název kapitoly **Spravedliví mezi národy z Bosny a Hercegoviny** (s. 42-48) výstižně popisuje obsah.

Velice přínosná je osmá kapitola **Připomínání holocaustu v dnešní Bosně a Hercegovině** (s. 49-51). Musíme mít stále na paměti, že Bosnou prošly ve 20. století dokonce dvě světové války a ta třetí na počátku 90. let byla nejhorším válečným konfliktem v Evropě od roku 1945. Lépe než řádky slov zachycuje trpký osud čtyř generací místních obyvatel poslední snímek v obrazové příloze (s. 62), na němž je střelou z nedávné války roztráštěná deska památníku židovským obětem.

Oceňuji zodpovědný a pečlivý přístup diplomanta k celé práci, což nejlépe dokumentují Szunyogovy teritoriální znalosti problematiky z Bosny. Přestože se práce primárně zabývá holocaustem, stranou jeho zájmu nezůstala ani problematika kolaborace a především poválečného vzpomínání na ty, kteří dokázali pomoci potřebným.

Předloženou bakalářskou práci, která má v potřebném pořádku i **prameny a literaturu** (Harvardský systém odkazů v textu namísto formy číselného odkazu byl dodržen na doporučení fakulty) a **seznam zkratk**, obsahuje i šest doplňujících fotografií, bych doporučil jako vhodné východisko pro obsáhlejší a podrobnější magisterskou práci.

Předloženou diplomovou práci pana Matěje Szunyoga proto **doporučuji k obhajobě a hodnotím stupněm velmi dobře**.

Praha, 4. června 2015

PhDr. Vojtěch Kyncl, Ph.D.